

Minőségfejlesztés mentorálása Veszprém megyében

Veszprém megyéről a legtöbb embernek a Balaton, a Bakony, a Somló festői tája, apró, magával ragadó falvai, kultúrával átítatott települései jutnak eszébe. Egy közművelődési szakember számára a lehetőségek végtelen tárháza a megye, tele értékekkel, hagyományokkal, nagyszerű közösségi kezdeményezésekkel, sok tehetséges, lelkes lokálpatriótával, akiknek jelentős része nem őslakos, hanem éppen a térség vonzereje miatt, varázsának hatására telepedett le itt.

A sajátos településszerkezeti adottságok meghatározzák a közművelődési feladatellátást is. A megye 217 településéből 15 város, többségük 10 000 fő alatti lélekszámmal. A 202 község jelentős

része néhány száz lelkes, 75% 1000 fő alatti, 50% 500 főt sem számlál. Ebből adódóan a közművelődési feladatellátás túlnyomó többségét a közösségi szinterek teszik ki, közművelődési intézményből mindössze 20 található a megyében. Egy kulturális központ működik a megyeszékhelyen, a Veszprém Agóra, a többi intézményünk művelődési ház (11) vagy művelődési központ (8). Számos kisvárosban jellemző, hogy a kulturális intézmények (közművelődés, könyvtár, múzeum) egy szervezetben jelennek meg, integrált kulturális intézményként működnek (9).

A kevés intézménnyel működő, aprófalvas térségben mostanáig igen kevés képzett közművelődé-

si szakember dolgozott/dolgozik, közülük is sokan már nyugdíj előtt állnak. A szakemberek jellemzően a városok intézményeiben végzik munkájukat, a falvak közösségi szintereiben egészen a közelmúltig csak elvétve találtunk kollégát; ha végzett is valaki közművelődési feladatokat a településeken, többnyire szakképzettség nélkül tette. A 2019-ben végzett felmérés alapján a falvak 70%-ában nem volt szakember. Ez a probléma a 2020-ban elindított Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programnak köszönhetően megoldódni látszik, hiszen a megyében mintegy 130 főt alkalmazunk, akik a településeken foglalkoznak közművelődéssel, és közel ennyien vesznek részt szakképzésben is, melynek köszönhetően közép- vagy felsőfokú közművelődési szakképzettséget szereznek. A szakemberek további foglalkoztatása által a települési önkormányzatok meg tudnak felelni a jogszabályi előírásoknak is.

A helyzetkép ismeretében a Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóságának szakmafejlesztő tevékenységében első helyen szerepel a szakemberellátottság megteremtése a településeken. Ennek része a szakmai képzés, továbbképzés, valamint a megyei hálózatosodás segítése, hiszen ilyen módon lehet mintát

Évindító értekezlet partnerszervezetekkel, 2020. január

adni a pályakezdőknek. Ebben a munkában jelentős szerep jut az intézményekben dolgozóknak, különösen a Veszprém Agóra felkészült szakembereinek. A jól működő közművelődési intézmények igazgatóságunkkal együttműködve képesek arra, hogy példát adjanak, szakmai segítséget nyújtsanak. Felkészültség, szakmai tudás, emellett pedig a megfelelő intézményi stabilitás szükséges ahhoz is, hogy a feladatellátás tekintetében a minőségfejlesztés útjára léphessenek. A folyamatok szabályozottságát abban az esetben lehet kialakítani, ha a szervezet működésében megvan az állandóság, így lehet hosszú távon támogatni a minőségorientált működést.

De mit is jelent a minőségfejlesztés a közművelődésben? Véleményem szerint a közművelődés szerteágazó, sokszínű területén egyfajta keretrendszer biztosít, amelyben szakmai tevékenységünket rendszerbe foglalhatjuk, és szempontokat kapunk ahhoz, hogy tevékenységünket pozícionáljuk: mennyire vagyunk felkészültek, jól szabályozottak, és milyen módon tudjuk azokat továbbfejlesztetni. A minőségi feladatellátás iránti elkötelezettség szemlélete a legfontosabb üzenete a minőségfejlesztésnek, a munka megmérése évről évre a Minősített Közmű-

Járási műhelymunka Balatonalmádiban, 2019

velődési Intézmény Cím, illetve a Közművelődési Minőség Díj pályázati keretben valósul meg. A cél, hogy a szemléletet minél többen tegyék magukévá, és ha erre már felkészültek, méressék meg magukat a pályázatokon. Ugyanakkor ezen a ponton nem ér véget a tevékenység, inkább csak elkezdődik, hiszen fenn kell tartani a kialakított jó gyakorlatokat, biztosítani a minőségi működés folytonosságát. Ehhez pedig szükséges az a szemlélet, hogy a stratégiai célok szem előtt tartásával időről időre tekintsük át folyamatainkat, vizsgáljuk meg eredményeinket, és korrigáljuk, amit szükséges.

A Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatósága módszertani munkájával azt szeretné támogatni, hogy minél többen ismerjék meg a minőségfejlesztés rendszerét, tegyék magu-

kéva annak szemléletét, alakítsák ennek megfelelően folyamataikat, és sikeresen pályázzanak, feltéve a koronát az elvégzett munkára. Ennek érdekében igazgatóságunk változatos módszerekkel, különféle alkalmak megteremtésével, szükség esetén felkészült szakemberek bevonásával igyekszik támogatni a folyamatot. Munkánkat nehezíti a megyében az intézmények, szakemberek kis száma, és a szervezeti átszervezések sora, így az eredmények lassan mutatkoznak meg.

A szakmai felkészítés formái változatosak voltak az évek során, igazodva az igényekhez. A témát minden évben érintjük a megyei közművelődési szakmai napokon, ahol meghívott előadók, szakértők, auditorok tájékoztatják a résztvevőket. Az előadásokat követő műhelymunkákon kisebb csoportokban értelmezik a felmerülő kérdéseket, válaszolnak a felmerülő problémákra.

Évek óta rendszeresen szervezünk speciálisan minőségfejlesztés műhelymunkákat is. Itt tájékoztatást kapnak a minőségfejlesztés metodikájáról, a pályázati folyamatról, az önértékelés szempontrendszeréről, a választható tevékenységek struktúrájáról, a PDCA-ciklusról, a szervezeti adottságok áttekintésének kérdésköréről. Áttekintjük a Minősített Közművelődési Intézmény Cím pályázatának formai és tartalmi előírásait, de szót ejtünk arról is, hogyan lehet jól felkészülni a személyes auditra. Gyakran kerül-

Megyei közművelődési szakmai nap – Veszprém Agóra, Hegedűs Barbara alpolgármester köszöntője, 2020

nek elő olyan intézményi jó gyakorlatok, ahol már a minőségfejlesztés metodikája szerint végzik egy vagy több szakmai területen tevékenységüket. Többször merül fel a jelentős adminisztráció, amely szükséges a folyamatok szabályozásához, a pályázat benyújtásához. Ebben a tekintetben is sok tapasztalattal gazdagodhatnak az érdeklődők. Ezeket a műhelymunkákat évről évre megismétljük, hiszen a szakmafejlés megyei építkező stádiumában minden évben vannak olyanok, akik számára újdonság a téma.

Az igények alapján személyre szóló mentorálást is szerveztünk, melynek során a pályázat beadását tervező két intézmény számára egyéni felkészítési folyamatot ajánlottunk. A felkért szakemberek, illetve igazgatóságunk munkatársai több ízben személyesen és online nyújtottak segítséget a folyamatok végigviteléhez, a pályázati dokumentáció elkészítéséhez. Két intézmény esetében végigkísértük a felkészülés folyamatát, ezáltal a magunk eszközeivel mi is hozzájárulhattunk az Agóra sikeréhez.

A Veszprém Agóra 2020. január 22-én ünnepélyes keretek között vehette át a Minősített Közművelődési Intézmény Címet, amely a kulturális központban folyó minőségi munka elismerése. Az intézmény sikere erősíti a megye közművelődését, javítja elismertségét, követendő példát mutat az intézmények számára; jó gyakorlatait megosztva segíteni is tudja a többieket.

Az átadást követően, 2020 márciusában az Agórában tartott megyei közművelődési Szakmai Nap keretében több mint száz résztvevő előtt gratuláltunk a megye első minősített közművelődési intézményének. Számunkra jelentős mérföldkő ez a megyében, amely példát adhat és egyúttal együttműködő partnert is biztosít számunkra a minőségfejlesztésben. A szakmai napon meghallgattuk előadásukat tapasztalataikról, melyeket részle-

Megyei közművelődési szakmai nap – Veszprém Agóra műhelymunka, 2020

tesebben a műhelymunka keretében osztottak meg az érdeklődőkkel. Véleményük összegezve az volt, hogy bár hosszú felkészülés után komoly kihívást jelentett számukra a pályázat elkészítése, megérte végigcsinálni, mert jobban és tudatosabban tudja az intézmény a szakmai folyamatait szervezni. Nem a cím elnyerése volt számukra a fontos, hanem a minőségi munka és a szervezet fejlesztése, melyet hosszú távon is szeretnének megőrizni. Sőt tovább is lépnek, hiszen következő lépésként a Közművelődési Minőség Díj pályázat beadását tűzték ki célul. Ez a gondolkodásmód és építkező szemlélet követendő példa a megye intézményei számára.

Jelenleg az intézményeink jelentős részénél zajlik átszervezés, intézményvezető-választás. Úgy gondolom, az újraszerveződő intézmények esetében a minőségfejlesztés mentén való építkező munka segítheti a folyamatot, hiszen ösztönöz az intézményi stratégia újragondolására vagy akár megalakítására. Szempontokat ad ahhoz, hogy áttekintsék vagy kialakítsák az intézményi folyamatokat a szakmai

tevékenységek szerint, és ennek dokumentációs rendjét is megte-remtsék. Ezáltal reményeink szerint a korszerű jogszabályi és szakmai elvárásoknak megfelelő munka indul el, igazgatóságunk pedig folytatni tudja majd a tájékoztatásokat, a csoportos és egyéni felkészítéseket. Elsődleges célunk nem az, hogy minél több cím-birtokos szervezet legyen a megyében, sokkal inkább a minőségi munka, az ellenőrzött, fejlesztésorientált működés elindítása és annak a szervezetbe történő beágyazása. Természetesen ennek koronája az elnyert cím.

A megyei fejlesztésben a továbbiakban partnerként számíthatunk az Agórára, mellyel hamarosan stratégiai partnerségi megállapodást köt megyei igazgatóságunk. Ennek keretében Megyei Minőség Műhely indítását tervezzük, rendszeres segítségnyújtással, tapasztalatátadással. Bízunk abban, hogy köszönhetően ennek a partnerségnek is, a közeljövőben Veszprém megye számos felkészült, minőségi módon működő intézménnyel gazdagíthatja a közművelődés országos palettáját.

DR. BALOGHNÉ URACS MARIANNA 1988-ban végzett a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán magyar–népművelés szakon. Több mint 30 éve dolgozik a közművelődésben, melyből huszonnégy évet töltött a pápai Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központban művelődésszervezőként, szakmai csoportvezetőként, igazgatóként. Munkája során különböző közösségekkel, civil szervezetekkel, amatőr művészeti csoportokkal, valamint rendezvények szervezésével, színházi-nevelési programokkal, pályázatok írásával és lebonyolításával, illetve felnőttképzéssel foglalkozott. 2015 óta vezeti a Nemzeti Művelődési Intézet Veszprém Megyei Igazgatóságát. 2017 óta elnöke a Pápai Művelődéstörténeti Társaságnak, 2019 óta a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesületnek. Folyamatosan képezi magát, különösen a felnőttképzés, pályázatírás, színház- és drámapedagógia témakörei iránt érdeklődik.